

การบริหารตามยถากรรม Management by Volitional Action

สุริยะ รูปหมอก¹

ศิริชัย ชินะดังกูร²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เรื่องกรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา 2) การนำหลักจริยธรรมของกรรมมาใช้เป็นพฤติกรรมการบริหาร วิธีการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนคือ 1) การวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาหลักกรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกและเอกสารอื่นๆ 2) การวิจัยแบบอนาคตแบบเทคนิคเดลฟาย เพื่อหาแนวโน้มและความน่าจะเป็นในการนำหลักจริยธรรมของกรรมมาใช้เป็นพฤติกรรมการบริหาร กลุ่มตัวอย่างคือผู้เชี่ยวชาญทางพุทธศาสนา 19 คนได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจริยธรรมของกรรมซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากแนวคิดของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) จำนวน 7 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่ามัธยฐาน (median) ค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ (inter quartile range) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และเอกสารอื่นๆ ได้แก่ 1. กรรม 2 คือ 1) อกุศลกรรม, กรรมชั่ว 2) กุศลกรรม, กรรมดี 2. กรรม 3 คือ 1) กายกรรม 2) วจีกรรม 3) มโนกรรม 3. กรรม 12 มี 3 กลุ่ม คือ 1) กรรมให้ผลตาเวลา 2) กรรมให้ผลตามหน้าที่ 3) กรรมให้ผลตามลำดับ 4. จริยธรรมของกรรมที่ใช้เป็นพฤติกรรมการบริหารมี 7 ข้อ คือ 1) ให้เป็นผู้เชื่อใจในเหตุผล 2) ลงมือทำงานด้วยตนเอง 3) เว้นชั่วทำดี 4) ทุกคนสามารถปรับปรุงตนได้ทุกคน 5) คุณภาพ ความสามารถ ความประพฤติเป็นเครื่องวัดความดีชั่วของมนุษย์ 6) ใช้กรรมเก่าเป็นบทเรียน 7) เชื่อในกฎแห่งกรรม

2. การบริหารตามยถากรรม คือ พฤติกรรมการบริหารที่ได้มาจากจริยธรรมของกรรมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุดทุกคน

Abstract

The purposes of this dissertation were to find 1) Information of Kamma was collected from Tripitaka and Buddhist literature. 2) The Ethical Importance of Kamma applied to Administration's Behavior. The research comprised 2 phase as follow : 1) analytical study to set the conceptual framework in Kamma from Tripitaka and Buddhist literature 2) Synthetic potential and probability of implementation of ethical behavior by Delphi technique. The respondents were nineteen experts in Buddhist. The Dissertation instruments were the questionnaires on seven The Ethical Importance of Kammas related to Pha Brahmaganabhorn (P.A.Payutto)'s viewpoints, from Administration Behavior on The Ethical Importance of Kamma. The data collected by using document analysis, the Delphi technique structured interview, and the questionnaires. The data was analyzed by using median, inter quartile range and content analysis.

The research findings revealed that:

¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. The concept of Kamma appearing in Tripitaka and Buddhist literature consisted of 1.The Two Kamma :
1) Akusala - kamma unwholesome action, bad deed. 2) Kusala - kamma wholesome action, good deed. 2.The Three Kamma : 1) bodily action 2) verbal action 3) mental action 3.The Twelve Classes of Kamma, volitional action .
They were three group as follow, 1) classification according to time of ripening or taking effect 2) classification according to function 3) classification according to the order of ripening 4. Ethics Importance of Kamma for administration's behavior consisted of 7 components as follow, 1) be a person with solid reasoning. 2) apply yourself to the task at hand. 3) end to your own bad kamma, acting good kamma. 4) be able to improve their morality. 5) believe in good qualities, abilities, behavior, and practice are the measuring sticks of human inferiority or perfection. 6) use it as a lesson as for past kamma. 7) believe in law of kamma.
2. Administration's behaviors by Management by Volitional Action were overall rate at the highest level via expert's comment.

บทนำ

การบริหารตามยถากรรม Management by Volitional Action มีความคิดพื้นฐานมาจากคำสอนทางพุทธศาสนา ซึ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องกรรมเป็นอย่างมาก กรรมตามนัยพุทธศาสนานั้นถือเอาเจตนา คือความจงใจทำ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เช่นขุดบ่อน้ำไว้ใช้ไว้ดื่ม สัตว์ตกไปตายเอง ไม่เป็นกรรม ถ้าว่าโดยสภาวะ กรรมก็คือเจตนา กระทำดี เรียกว่ากรรมดี กระทำชั่วเรียกว่ากรรมชั่ว เมื่อทำกรรมแล้ว ทางที่ต้องไปเพราะกรรม มี 7 ทางคือ 1) นรก มี 457 ขุมไปโดยโทษะ เป็นส่วนใหญ่ เมื่อเราเกิดโทษะหรือความโกรธนั้นเหมือนเราอยู่ในไฟนรก 2) เปตอสุรกาย เป็นไปเพราะความโลภเป็นเหตุ โลกจิต มี 8 ดวง มีความอยากได้ หวงแหวน ไม่แจกจ่าย เจือจาน ตระหนี่ถี่เหนียว ทางที่ 3) เปรตจกานพพวกนี้ไปด้วยความหลงเป็นส่วนใหญ่ คือไม่รู้ความจริงแท้ตามธรรมดา ไม่รู้จักศีลธรรม จริยธรรม สมสู่อยู่กันไม่รู้ลูกเขาเมียใคร แย่งชิงต่อสู้เพื่อความอยู่รอด ทางที่ 4) มนุษย์ มนุษย์แปลว่าผู้มีจิตใจสูง เป็นผู้ประกอบด้วยศีล 5 กุศลกรรมบถ 10 คือรู้จักสำรวมกาย วาจา มนุษย์บนโลกนี้ถ้าสำรวมกายวาจาแล้ว จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และทุกทฤษฎี หรือกฎหมายที่ตราขึ้นมาในโลกนี้ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขก็กล่าวไม่พ้นจากศีล 5 กรรมบถ 10 นี้ ทางที่ 5) ทางไปสวรรค์ทางนี้ประกอบด้วยมหากุศล 8 ผู้ที่หากุศลอย่างนี้ย่อมมีสุขเปรียบได้ดังเทวดาทั้ง 6 ชั้น แต่

ยังคิดในกามคุณ 5 อยู่ทางที่ 6) ทางไปสู่พรหมโลก 20 ชั้น เป็นไปด้วยประกอบสมณะกัมมัฏฐานเป็นส่วนใหญ่ แต่ต้องได้มานสมาบัติด้วยมีหลายศาสนาที่สอนทางนี้ ทางที่ 7) ไปสู่นิพพาน เป็นไปเพราะทำวิปัสสนากัมมัฏฐาน ทางนี้มีเฉพาะศาสนาพุทธ ทางนี้เป็นทางแห่งปัญญา มี 3 อย่าง คือ 1) จินตามยปัญญา เกิดจากการคิดพิจารณา โยนิโสมนสิการที่ตั้งขึ้นในตนเองทางโลกทำเครื่องบิน รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ทางธรรมพิจารณาเห็น รูปเห็นนาม ความว่างโรยแห่งสังขาร 2) สุตมยปัญญา ปรโตโฆষะ ปัญญาเกิดจากการสดับเล่าเรียน 3) ภวานามยปัญญา หรือญาณ 16 อย่าง

สรุปความ ทางที่ไปเพราะกรรมทางที่ 1 - 3 เป็นไปด้วย อกุศลจิต 12 คือ โลภะ 8 โทสะ 2 โมหะ 2 ตั้งแต่ทางที่ 4 - 7 เป็นไปเพราะกุศลจิต ที่เป็นมหากุศล 8 รูปาวจรจิต 5 อรูปาวจรจิต 4 โลกุตตรจิต 8 คือคนเราถ้าประกอบด้วยอกุศลกรรม ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน ผู้อื่น สังคม สิ่งแวดล้อม แต่ถ้าเราประกอบแต่กุศลกรรม ก็ย่อมนำความสุขความเจริญความสมัคสมานสามัคคี มาสู่ตนและหมู่คณะ

การบริหารตามยถากรรมจึงถือเอาอกุศลกรรม เป็นแนวประพฤติกปฏิบัติ กุศล แปลตามศัพท์ว่า ฉลาด ชำนาญ สบาย เอื้อหรือเกื้อกูล เหมาะดังงาม เป็นบุญ คล่องแคล่ว ตัดโรค หรือตัดสิ่งชั่วร้ายที่น่ารังเกียจ ส่วน

อกุศลแปลว่า สภาวะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อ กุศล หรือตรงข้ามกับอกุศล เช่น ไม่นฉลาด ไม่สบาย หดหู่หัวใจเป็นต้น

กรรมนิยามอาศัยจิตนิยามเหมือนซ้อนอยู่บนจิตนิยามนั่นเอง แต่จุดตัดแยกระหว่างกรรมนิยามกับจิตนิยามต้องชัดเจน กล่าวคือ เจตนาเป็นเนื้อหาสาระและเป็นตัวทำการของกรรมนิยามทำให้กรรมนิยามเป็นอิสระออกมาเป็นนิยามหนึ่งต่างหาก หรือทำให้มนุษย์เป็นอิสระมีบทบาทเป็นของตนเองต่างหากจากนิยามอื่นๆ

ด้านที่เป็นปัญหาสับสนอย่างมากก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างกรรมนิยามกับสังคมนิยาม ซึ่งมักมีปัญหาเกี่ยวกับความดีและความชั่ว ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ที่ว่าทำดีทำชั่วเป็นความจริงที่แท้หรือไม่ อะไรเป็นเกณฑ์แบ่งว่าอะไรดี อะไรชั่ว ในเรื่องนี้ มีคนไม่น้อยพูดกันบ่อยๆ ว่าความดีและความชั่วเป็นเรื่องของคนหรือสังคมนิยามด้วยกัน การกระทำอย่างเดียวกัน สังคมหนึ่งบัญญัติให้สมาชิกต้องกระทำ แต่อีกสังคมหนึ่งหรือสมัยหนึ่งว่าดี อีกถิ่นหนึ่งหรืออีกสมัยหนึ่งว่าไม่ดี การกระทำอย่างเดียวกัน สังคมหนึ่งบัญญัติว่ามาคนพวกอื่นเป็นความดี แต่สังคมที่เจริญแล้วบัญญัติว่ามนุษย์เป็นความชั่วทั้งนั้น ดังนี้เป็นต้น

หลักเกณฑ์ตัดสินความดีความชั่ว หรือกรรมดีกรรมชั่วทั้งตามแนวกรรมนิยามล้วนๆ และกรรมนิยามที่สัมพันธ์กับสังคมนิยาม ทั้งโดยสภาวะและโดยคุณค่ามี 5 ข้อ ดังนี้

1. ว่าโดยคุณโทษต่อชีวิต หรือต่อจิตใจและบุคลิกภาพ คือ เป็นสภาวะที่เกื้อกูลแก่ชีวิตจิตใจหรือไม่เอื้อหรือไม่ต่อคุณภาพชีวิต ส่งเสริมหรือบั่นรอนคุณภาพและสมรรถภาพของจิต ทำให้กุศลธรรม หรืออกุศลธรรมทั้งหลายอันลบลอยหรือเจริญงอกงาม ช่วยสร้างเริ่มบุคลิกภาพที่ดีงามหรือไม่

2. ว่าโดยคุณโทษต่อบุคคล คือ เป็นการเบียดเบียนตนหรือไม่ ทำให้ตนเดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อทำลายหรืออำนวยความสะดวกสุขที่แท้จริงแก่ตน

3. ว่าโดยโทษต่อสังคม คือ เป็นการเบียดเบียนผู้อื่นหรือไม่ ทำผู้อื่นให้เดือดร้อนหรือไม่ เป็นไปเพื่อทำลายหรืออำนวยความสะดวกสุขแก่ผู้อื่น และแก่ส่วนรวม

4. ว่าโดยมโนธรรม หรือ โดยสำนึกอันมีตามธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ คือพิจารณาเห็นด้วยความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีของตนเองว่า การนั้นเมื่อทำแล้วตนเองดีเสียหรือกล่าวโทษตนเองได้หรือไม่

5. ว่าโดยมาตรฐานทางสังคม คือ ตามบัญญัติทางศาสนา วัฒนธรรมประเพณี และสถาบันต่างๆ ทางสังคม เช่น กฎหมาย เป็นต้น ซึ่งขึ้นต่อการใคร่ครวญตรวจสอบกลั่นกรองของวิญญูชนทั้งหลาย ตามกาลสมัย ที่จะมิให้ถือกันไปโดยงมงายหรือผิดพลาดคลาดเคลื่อน ตลอดจนการใคร่ครวญแล้วยอมรับหรือไม่ของวิญญูเหล่านั้นในแต่ละกรณี

ปัญหาที่ถกเถียงกันมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องกรรมก็คือการให้ผลของกรรมโดยสงสัยเกี่ยวกับหลัก “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ว่าเป็นจริงอย่างนั้นหรือไม่ ความจริงปัญหาเช่นนี้เกิดจากความเข้าใจสับสนระหว่างกรรมนิยามกับสังคมนิยามโดยนำเอาความเป็นไปใน กรรมนิยามและนิยามทางสังคมทั้งสองนี้มาปนเปกัน ไม่รู้จักแยกขอบเขตและขั้นตอนให้ถูกต้องดังจะเห็นว่าแม้แต่ความหมายของถ้อยคำในหลัก “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” นั้นเองคนก็เริ่มต้นเข้าใจสับสนแทนที่จะเข้าใจความหมายของ ทำดีได้ดีว่าเท่ากับได้ความดีหรือทำความดีก็มีความดีหรือทำความดีก็เป็นเหตุให้ความดีเกิดมีขึ้น หรือทำความดี คนดีตามกรรมนิยามก็เกิดขึ้น กับเข้าใจเป็นว่าทำความดีได้ของดีหรือทำดีและได้ผลประโยชน์หรือได้อามิสที่ตนชอบใจ เป็นต้น

จุดสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาคือความสับสนเกี่ยวกับขอบเขตที่แตกต่างหากจากกันและที่สัมพันธ์กันระหว่างกรรมนิยามกับสังคมนิยามเพื่อความแจ่มแจ้งเรื่องนี้เบื้องต้นขอให้พิจารณาการให้ผลของกรรมโดยแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับภายในจิตใจว่ากรรมทำให้เกิดผลภายในจิตใจมีการสั่งสมคุณสมบัติ คืออกุศลธรรมและอกุศลธรรมคุณภาพและสมรรถภาพของจิตมีอิทธิพลปรุงแต่งความรู้สึกลึกซึ้งคิดความ โน้มเอียงความนิยมชมชอบและความสุขความทุกข์เป็นต้นอย่างไรบ้าง

2. ระดับบุคลิกภาพว่ากรรมทำให้เกิดผลในด้านการสร้างเสริมนิสัยปลูกแต่งลักษณะความประพฤติการแสดงออกเท่าที่การวางตนปรับตนอาการตอบสนองความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และต่อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ ไปอย่างไรบ้างการให้ผลระดับนี้ต่อเนื่องออกมาจากระดับที่ 1 นั้นเองและมีขอบเขตคายเกี่ยวกับ แต่แยกพิจารณาเพื่อให้มองเห็นแง่มุมของการให้ผล

3. ในระดับวิถีชีวิตของบุคคลว่ากรรมชักนำความเป็นไปในชีวิตของบุคคลทำให้เขาได้รับประสบการณ์ที่น่าปรารถนาและไม่น่าปรารถนาประสพตอบสนองจากภายนอกพบความเสื่อมความเจริญ ความล้มเหลวความสำเร็จลาภ ยศ สุขสรรเสริญ และความสูญเสียต่างๆ ที่ตรงข้ามซึ่งรวมเรียกว่าโลภกรรมทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม

4. ระดับสังคมาว่ากรรมที่บุคคลและคนทั้งหลายกระทำมีผลต่อความเป็นไปของสังคมาอย่างไรบ้างเช่นทำให้เกิดความเสื่อมความเจริญความรุ่มเย็นเป็นสุขความทุกข์ยากเดือดร้อนร่วมกันของมนุษย์ทั้งหลายรวมทั้งผลจากการ ที่มนุษย์กระทำต่อสภาพแวดล้อมอื่นๆ แล้วย้อนกลับมาหาตัวมนุษย์เอง เช่นภาวะโลกร้อนเป็นต้น

หลักจริยธรรมของกรรม และหลักกรรมที่ผู้บริหารควรนำไปใช้เป็นพฤติกรรมกรรมการบริหาร ที่เรียกว่าการบริหารตามยถากรรม

การบริหารตามยถากรรม Management By Volitional Action เป็นการบริหารพฤติกรรมมนุษย์ “ตามยถากรรม” โดยศัพท์ตามที่พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต)ได้ให้ความหมายคือ เป็นไปตามกรรมดี กรรมชั่วที่กระทำ ส่วนในภาษาไทยมีความหมายเพี้ยนไปมาก คือ แล้วแต่จะเป็นไป เรื่อยเปื่อย เลื่อยล่อย ไร้จุดหมาย ตามลมตามแล้ง ซึ่งตรงข้ามกับความหมายที่แท้จริงและยถากรรมตามหนังสือพุทธธรรม ได้ให้ความหมาย ตามยถากรรม ว่า แล้วแต่มนุษย์จะทำเอาตามวิสัยแห่งเหตุปัจจัย กฎธรรมชาติย่อมเป็นกลางๆ จะให้เป็นอย่างไรก็แล้วแต่จะทำเหตุปัจจัยที่จะให้เป็นอย่างนั้นขึ้น การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ดีขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ทำได้ ไม่ว่าจะสร้างความเจริญทางวัตถุ

หรือทางนามธรรม ตั้งแต่ทำคนโง่ให้ฉลาด จนถึงทำปญชนให้เป็นพระอรหันต์ แก้ไขกลับตัว ปรับปรุงตนเองทุกอย่าง สุดแต่จะเข้าใจเหตุปัจจัยที่จะให้เป็นอย่างนั้น แล้วสร้างเหตุปัจจัยนั้นขึ้น ยถากรรมนี้ นำไปสร้างเป็นจริยธรรมของกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ การบริหารตามยถากรรมจึงใช้จริยธรรมของกรรม ตามที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ท่านได้ประมวลมาจากบาลีทั้งหลาย แล้วสรุปเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติที่วางไว้เป็นแกนกลางในเรื่องกรรม 7 ข้อตามความหมายของยถากรรม โดยบัญญัตินี้ รู้ว่าเป็นกุศลกรรม ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กรรม 12 เป็นกระบวนการกระทำดี และการให้ผลของการกระทำนั้น ผู้วิจัยได้นำหลักจริยธรรมทั้ง 7 ข้อที่เป็นไปตามแนวกุศลกรรม และได้นำหมวดกรรมต่างๆ ที่เป็นแนวประพฤติปฏิบัติที่ดีในการดำเนินชีวิต ตามแนวทางของธรรมานุญชีวิต มาเป็นแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักจริยธรรมทั้ง 7 ได้ 14 หมวดกรรม 79 ข้อธรรม ซึ่งเป็นการยกตัวอย่างให้เห็นจริยธรรมของกรรมเท่านั้น เมื่อกาลเวลา บุคคล สถานที่ สถานการณ์เปลี่ยนไป วิญญูชนใดเห็นว่าควรใช้ธรรมข้อใดมาใช้เป็นแนวปฏิบัติก็ได้ใช้ได้ตามสมควร โดยใช้จริยธรรมของกรรม 7 ข้อเป็นแกน ใช้การพิจารณาความเป็นกุศลอกุศล 5 ข้อ และผลที่เกิด 4 ข้อ เป็นเกณฑ์การพิจารณา จึงเรียกว่า **การบริหารตามยถากรรม**

กรรม 12 ในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นเหตุและผลของการกระทำกรรม คือให้วางใจในกฎธรรมชาติว่ากฎธรรมชาติย่อมเป็นกลางๆ จะให้เป็นอย่างไรก็แล้วแต่จะทำเหตุปัจจัยที่จะให้เป็นอย่างนั้นขึ้น

กรรม 12 มี 3 หมวดๆ ละ 4 ข้อ ต่อไปนี้
หมวดที่ 1 กรรมโดยหน้าที่

1. ชนกรรม ทำกรรมดียอมให้เกิดมาเป็นมนุษย์ โง่ ฉลาด พิกการสมบุญในปฐุสนธิกาลในปวัตติกาล เช่น เป็นครู ตำรวจ พ่อค้า โจรผู้ร้าย คนดี คนเลว จน รวย และความเป็นไปในขณะมีชีวิตอยู่ตามกรรมดีชั่วที่กระทำตามเหตุปัจจัยที่จะให้เกิดอย่างนั้น

2. อุปัตถัมภกกรรม กรรมสนับสนุน คือหนุนชนกกรรม ฝ่ายดีหนุนให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ฝ่ายชั่ว หนุนให้ลำบากยากเข็ญมากขึ้น และอยู่ได้นาน

3. อุปปีฬกกรรม กรรมบีบคั้น เบียดเบียนชนกกรรมอื่นให้ล้มถ่วงลง ฝ่ายดี ได้รับการพิจารณาให้ได้ 2 ชั้นมีเหตุชัดเจนเลยได้ ชั้นครึ่ง ฝ่ายชั่ว

4. อุปฆาตกรรม กรรมตัดรอน ฝ่ายชั่ว เช่น ชนกกรรมให้เกิดเป็นคนสอพลอคนแพ้ย ถูกผู้ก่อความไม่สงบวางระเบิดตาย จึงไม่ได้เรียน ฝ่ายดี ไม่ได้เป็นครู แต่เป็นคนเก่งศิลปะสอนเด็กจนชนะเลิศระดับโลกหลายรางวัล จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูศิลปะ

หมวด 2 กรรมโดยลำดับ

1. คุรุกรรม กรรมหนัก คือกรรมที่มีผลแรงทั้งดีและชั่ว ฝ่ายชั่ว เช่น ลอบปรังพระชนม์เจ้าฟ้ามหากษัตริย์ ยุยงให้คนในประเทศแตกแยกก่อปฏิวัติฆ่าฟันคนตายทั่วประเทศ ผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ข้ามชาติได้รับผลชัวก่อนกรรมอื่น ฝ่ายดีจนเป็นที่ยอมรับทั่วโลก ได้รับรางวัลโนเบล แข่งขันชนะเลิศระดับโลก อย่างนี้ก็ได้ผลดีก่อน

2. อาจิณณกรรม กรรมทำบ่อยๆ จนเคยชิน ทั้งดีชั่ว จนรู้ทั่วไปว่าใครเป็นคนทำกรรมนั้นคนทั่วไปจำได้ระลึกถึงการกระทำนั้นตลอดและส่งผลดี ชั่วให้ปรากฏ

3. อาสันนกรรม กรรมใกล้ชิดตาย คือเมื่อถึงเหตุการณ์สำคัญที่ต้องตัดสินใจ ความคิดชั่วนั้น เช่น ผู้บริหารลงเลเรื่อง 2 ชั้น ครูทุกคนในโรงเรียนเห็นฟ้องกันและสนับสนุนกดดันจึงได้ 2 ชั้น

4. กรรมเล็กน้อยๆ ไม่ได้ตั้งใจโดยตรง แต่เกิดผลดีชั่วขึ้น เช่น ครูสอนวิชาการงานฯ ผู้ปกครองมารอรับนักเรียนได้พ่วงไปปฏิบัติจนสร้างเป็นอาชีพได้

หมวด 3 กรรมตามเวลาที่ให้ผล

1. กรรมให้ผลในชาตินี้ การกระทำนั้นมีเจตนาแรงกล้า ปัจจัยที่ทํานั้นได้มาบริสุทธิ์ ทำกับผู้มีอำนาจวาสนาสูง เช่นในรอบปีมีการพิจารณางบประมาณ ผู้มีอำนาจเห็นสมควร และมีสมบัติ 4 คือ คติสมบัติ กาลสมบัติ อุปธิสมบัติ ปโยคสมบัติ ประกอบด้วย ก็ได้

งบประมาณนั้นเลย ถ้าไม่ได้เช่นมีวบัติ 4 เข้ามาเป็นปัจจัยผลคือ อโหสิกรรมคือยกเลิก เป็นต้น

2. กรรมให้ผลในชาติหน้า มีผลการกระทำไว้เด่นชัดเหนือกว่าใคร เช่น ปีหน้าจะมีโครงการอย่างนี้ คนผู้นี้ต้องได้ผลแน่นอน แต่ถ้าปีหน้าไม่ได้ก็อโหสิกรรมคือยกเลิกกันไป เป็นต้น

3. กรรมให้ผลในชาติต่อไป เช่นทำดีชั่วแล้วติดตามใจคนทั่วไปไม่อาจลืม กรรมนั้นติดตัวไปให้ปรากฏตลอด คอยส่งเสริม หรือบีบคั้นตลอดไป

4. อโหสิกรรม คือกรรมนั้นให้ผลแล้ว หรือกรรมนั้นไม่สามารถให้ผลได้อีก

กรรม 12 นั้นเป็นกระบวนการดำเนินไปตามธรรมชาติของกรรมทั้งดีและชั่ว คือ เริ่มตั้งแต่ กรรมแต่งให้เกิด จนถึง อโหสิกรรม ตามกุศล อกุศลที่ได้ทำไว้ เพื่อให้เกิดผลดีหรือ กุศลกรรมคือ ผลสำเร็จในการบริหารจัดการ จึงนำหลักจริยธรรมของกรรม 7 ข้อและกุศลกรรมในแง่ที่เป็นกรรมนิยามล้วนและกรรมนิยามที่สัมพันธ์กับนิยามทางสังคม 5 ข้อ แล้วจะเกิดผลของกรรม 4 ข้อ จึงจะเกิดผลดี หรือผลสำเร็จในการบริหาร กรรม 12 ในการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นเฉพาะการให้ผลในชาตินี้

จริยธรรมของกรรม 7 ข้อ

1. ให้เป็นผู้หนักแน่นในเหตุผลรู้จักมองเห็นการกระทำและผลของการกระทำ ตามแนวแห่งเหตุผลไม่เชื่องมงาย ตื่นข่าวลือ การวิจัยครั้งนี้ใช้อุบาสกธรรม 5 สัปปริสธรรม

2. ให้เห็นว่า ความสำเร็จที่ตนต้องการ จุดหมายที่จะเข้าถึง จะสำเร็จได้ด้วยการทำงาน

- จึงต้องพึ่งตนเอง และทำความเพียรพยายาม

- ไม่รอคอยโชคชะตา หรือหวังผลด้วยการอ่อนวอนเช่นสรวงต่อปัจจัยภายนอก

การวิจัยครั้งนี้ใช้ 2 หมวดธรรม คือ นารถธรรม 10 อิทธิบาท 4

3. รับผิดชอบตนเองโดยการเว้นชั่ว รับผิดชอบต่อผู้อื่นโดยการทำความดีต่อเขา การวิจัยครั้งนี้ใช้ 2 หมวดธรรมคือ กุศลกรรมบถ 10 บุญกิริยาวัตถุ 10

4. บุคคลมีสิทธิโดยธรรมชาติที่จะทำการต่างๆ เพื่อแก้ไขปรับปรุงสร้างเสริมตนให้ดีขึ้นไปได้โดยเท่าเทียมกัน สามารถทำตนเลวลง หรือให้ดีขึ้นให้ประเสริฐกว่าทวดาและพรหมได้ทุกคน การวิจัยครั้งนี้ใช้ 1 หมวดธรรมคือ บุญนิมิตแห่งมรรค 7

5. คุณธรรม ความสามารถ ความประพฤติกปฏิบัติ เป็นเครื่องวัดความดี ชั่วของมนุษย์ โดยไม่มีการแบ่งเชื้อชาติชั้นวรรณะ การวิจัยครั้งนี้ใช้ 2 หมวดธรรมคือ พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4

6. กรรมเก่าให้ถือเป็นบทเรียน และรู้จักพิจารณาเข้าใจตนเองตามเหตุผล ไม่คอยเพ่งโทษผู้อื่น มองเห็นพื้นฐานของตนเองในปัจจุบัน เพื่อรู้ที่จะปรับปรุงแก้ไข วางแผน สร้างความเจริญ ก้าวหน้าต่อไปได้ถูกต้อง การวิจัยครั้งนี้ใช้ 3 หมวดธรรมคือ สมบัติ 4 อธิปไตย 3 อปรินิยธรรม 7

7. ให้ความหวังในอนาคตสำหรับผู้ได้บังคับบัญชาและคนทั่วไป ว่าทุกสิ่งเป็นไปตามกฎแห่งกรรม การวิจัยครั้งนี้ใช้ 2 หมวดธรรมคือ โลกธรรม 8 อภิมหาปัจเจกชน

รวม 14 หมวดธรรม 79 ข้อธรรม เมื่อกาล นุคคสถานการณํ สถานที หรือวิญญชนเห็นว่าควรลดเพิ่มข้อธรรมใดก็ย่อมทำได้ตามสถานการณํ เพราะธรรมย่อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป็นไปในทางเดียวกันคือนิพพาน ดังผู้ทรงคุณวุฒิในการควบคุมวิทยานิพนธ์ พระสุธีวรญาณ (รองศาสตราจารย์ ดร.พระมหาณรงค์ จิตตโสภโณ) เห็นว่าควรมีหมวดธรรมปธาน 4 คือ 1) สังวรปธาน เพียรระงับกุศลที่ยังไม่เกิด มิให้เกิด 2) ปหานปธานคือเพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว 3) ภวนาปธานเพียรเจริญกุศลที่ยังไม่เกิดให้เกิด 4) อนุรักษนาปธานเพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดแล้วไม่ให้เสื่อมและให้เพิ่มไพบูลย์ เพราะในการบริหารนั้น เป็นการทำงานกับคนหมู่มาก จึงต้องทำการกำลับาคนไม่ให้ทำชั่ว หรือเฝ้า

ระวังไม่ให้คนทำความผิด และให้คนทำความดี ส่งเสริมคนทำความดีให้ดียิ่งขึ้นไปเป็นต้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อทราบเรื่องกรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา
2. เพื่อทราบการนำหลักจริยธรรมของกรรมมาใช้เป็นพฤติกรรมการบริหาร

การดำเนินการวิจัย

1. วิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาหลักกรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และเอกสารชั้นรองต่างๆ ในส่วนที่เป็น สังคหธรรม และจริยธรรม สังคหธรรมศึกษาเรื่องกรรมตามหลักกรรม 12 ที่ชี้ให้เห็น หลักกุศลกรรม และอกุศลกรรม ในส่วนที่เป็นจริยธรรม โดยยึดหลักกุศลกรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ เพื่อนำมาเป็นพฤติกรรมการบริหาร ในการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับหลักกรรมและการให้ผลของกรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก และเอกสารชั้นรองต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานที่จะนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ ได้แก่ หลักกรรมและการให้ผลของกรรม (จิต เจตสิก รูป นิพพาน) ในส่วนที่เป็นสังคหธรรม ในส่วนที่ใช้เป็นแนวประพฤติปฏิบัติคือส่วนที่เป็นจริยธรรม ที่จะนำมาใช้เป็นพฤติกรรมการบริหาร

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collection Of Data) เป็นการเก็บรวบรวมหรือการได้ข้อมูลมาเพื่อเป็นสิ่งที่ใช้ศึกษาวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1) ข้อมูลปฐมภูมิ หมายถึง ข้อมูลที่ผู้วิจัยอยู่ในเหตุการณ์ หรือเป็นผู้ประสบกับเหตุการณ์นั้นบันทึกเอง คือผู้วิจัยเข้าไปศึกษาพระไตรปิฎกอภิธรรมมัตตสังคยะ 9 ปริเฉท สำนักเรียนพระอภิธรรมวัดพระงาม (พระอามหลวง) และพระอภิธรรมของอภิธรรมโชติกะวิทยาลัย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลอีกทอดหนึ่ง การถ่ายทอดหรือให้ข้อมูล

ทำได้ด้วยการตีความ หรือให้ความหมายเพิ่มเติมตามวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูล

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปซึ่งมีขั้นตอนหรือวิธีการย่อย 3 วิธีดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เอกสารหรือข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ที่มีลักษณะเป็นเหตุการณ์ หรือรูปธรรม โดยนำข้อมูลที่ได้มาตีความสรุปเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบต่อไป

2) การวิเคราะห์โดยจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) เป็นการแยกข้อมูลเป็นกลุ่มๆ หรือชนิด ตามขอบเขตการวิจัย

3) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือนำข้อมูลที่ผ่านมาวิธีการขั้นต้นแล้วมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความสัมพันธ์เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปเชิงหลักการ หรือข้อสรุปเชิงนามธรรม

ผู้ตรวจสอบการอ่าน ใช้พระภิกษุ, ป.ร. 9 ที่เชี่ยวชาญทางบาลี และอักษรธรรม จำนวน 3 รูป

2. การวิจัยอนาคตแบบ เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้ และน่าจะเป็น ของการนำหลักจริยธรรมของกรรมเพื่อให้ผู้บริหารนำไปเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ ในการบริหารพฤติกรรม โดยวิธีการศึกษาวิจัยมีดังนี้

นำผลการวิเคราะห์เอกสาร ในตอนที่ 1 ว่าด้วยหลักกรรม และการให้ผลของกรรม 12 โดยแยกให้เห็นตามเหตุปัจจัยว่าเกิดจากเจตสิกที่ประกอบกุศล และเจตสิกที่ประกอบกับอกุศลจิตแล้วเกิดผลอย่างไร ซึ่งเป็นการแจ้งให้เห็นว่ากรรมทั้งหลายนั้นเป็น กุศล และอกุศล คือ อกุศลจิต 12 มหากุศลจิต 8 มหัทกุศลจิต 9 ซึ่งเป็นกรรมนิยามเป็นสังขธรรม เป็นผลที่เกิดขึ้นภายในจิตใจและมีผลต่อจิตใจก่อนแล้วจึงมีผลต่อบุคลิกภาพและแสดงผลนั้นออกมาภายนอก และจากนั้นก็นำประโยชน์จากการรู้ความจริงตามธรรมชาตินี้ มาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ ตามเจตนาแห่งกุศลกรรม ที่พระพรหมคุณาภรณ์

ได้ให้ไว้ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชั่ว (กุศลกรรม อกุศลกรรม) ให้พิจารณา 2 ขั้นตอน คือ 1) พิจารณาในแง่บัญญัติทางสังคม ของวิญญูชนทั้งหลายว่าเกิดผลดี ช่วยให้เกิดประโยชน์สุข แก่สังคม แล้วพิจารณา 2) ในแง่กรรมนิยามว่าบัญญัตินั้นเป็นกุศลก็เอื้อกูลแก่ชีวิตจิตใจ บุคลิกภาพ สมรรถภาพ คุณภาพของจิต ดีหรือไม่ อีกชั้นหนึ่ง ในการบริหารตามยถากรรมนี้ ควรยึดเอากุศลกรรม เป็นแกนกลางในการพิจารณาบัญญัติ ส่วนที่เป็นจริยธรรมของกรรม 7 ข้อ นั้นผู้วิจัยได้นำหมวดธรรมที่เกี่ยวกับการบริหารและสอดคล้องกับหลักจริยธรรมของกรรม 14 หมวดธรรม 79 ข้อธรรม สำหรับใช้เป็นแบบสอบถาม Delphi

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและเกณฑ์สำหรับพิจารณาคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลของเทคนิคการวิจัยแบบ Delphi Technique คือ ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้รอบรู้อย่างดีหรือผู้มีบทบาทสำคัญ และได้ศึกษาประเด็นศึกษาวิจัยมาเป็นเวลานาน คือเป็นบุคคลที่มีศักยภาพสูงและความเป็นผู้นำทางประเด็นที่จะทำการศึกษาวิจัยนั้นๆ ยินดีให้คำตอบแบบสอบถามอย่างเต็มใจ และให้ความสำคัญแก่การวิจัยว่าเป็นตัวแปรคำตอบที่เกี่ยวข้องด้วยความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับ จะเกิดประโยชน์ในการใช้ศึกษาความน่าจะเป็นไปได้สูงสุดหรือวิเคราะห์/สังเคราะห์แสดงภาพองค์รวมที่มีแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้สูงสุด หรือพึงประสงค์มากที่สุด

วิธีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการวิจัยเรื่องการบริหารตามยถากรรม นั้นเป็นเรื่องเฉพาะ จำนวนผู้เชี่ยวชาญในเรื่องกรรมจึงมีไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากผู้ที่มีคุณสมบัติที่กล่าวมาในข้างต้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบการอ่าน และอาจารย์ผู้ควบคุมคุณุณิพนธ์เป็นผู้บอกชื่อผู้เชี่ยวชาญที่จะตอบแบบสอบถาม เดลฟาย และนำรายชื่อทั้งหมดมาหาความถี่ ได้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น

เกณฑ์ความสอดคล้องของความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบหรือข้อมูลที่ได้รับ คือ ค่าคะแนนระหว่างพิสัยพิสัยควอไทล์ที่หนึ่งและที่สาม ที่มีค่าคะแนนเท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 ส่วนเกณฑ์ความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กำหนดใช้เกณฑ์คะแนน มัธยฐานที่มีค่าตั้งแต่ 2.50-5.00 หรือค่าคะแนนเทียบความคิดเห็นระดับปานกลาง ถึงมากที่สุด

ผลการศึกษา

1.กรรมตามคัมภีร์พุทธศาสนา คือ กรรม2 ได้แก่ กุศลกรรม อกุศลกรรม กรรม 3 ได้แก่ กายกรรม วาจากรรม มโนกรรม กรรม 12 ได้แก่ 1) กรรมให้ผลตามเวลา คือ กรรมให้ผลในปัจจุบัน กรรมให้ผลชาติหน้า กรรมให้ผลชาติต่อไป กรรมให้ผลแล้วหรือให้ผลไม่ได้แล้วคือ โสทิสกรรม 2) กรรมให้ผลตามหน้าที่ คือ ชนกรรม กรรมแต่งให้เกิด กรรมสนับสนุน กรรมบีบคั้น กรรมตัดรอน 3) กรรมตามลำดับการให้ผล คือ กรรมหนัก กรรมเคยชิน กรรมใกล้ตาย กรรมเล็กน้อย ฐานที่เกิดของกรรม คือ ภพที่ให้ผล 1) อกุศล คือ อกุศลกรรมบถ 10 ย่อมเกิดในนรก 2) กามาวจรกุศล เช่นบุญกิริยา 10 ย่อมเกิดในกามสุคติภพ 7 คือมนุษย์ 1 เทวดา 6 3) รูปาวจรกุศล หรือรูปฌาน 5 เกิดในรูปภพ 4) อรูปาวจร หรืออรูปฌาน 4 เกิดในอรูปภพ

2. หลักจริยธรรมของกรรม และหลักกรรมที่ผู้บริหารควรนำไปใช้เป็นพฤติกรรมการบริหารที่เรียกว่าการบริหารตามยถากรรม Management By Volitional Action

จากการทำเทคนิคเดลฟาย ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไปในทางเดียวกันในระดับมากที่สุด คือได้ค่ามัธยฐาน (Md) ในระดับ 5 และความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คือค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) คือค่าความต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 มีค่า 0 ซึ่งหมายความว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องเหมือนกันทุกคน และเมื่อนำหลักจริยธรรมของกรรมไปใช้ร่วมกับพฤติกรรมการบริหาร 4 ข้อตามแนวคิดของ Stuart-Kotze

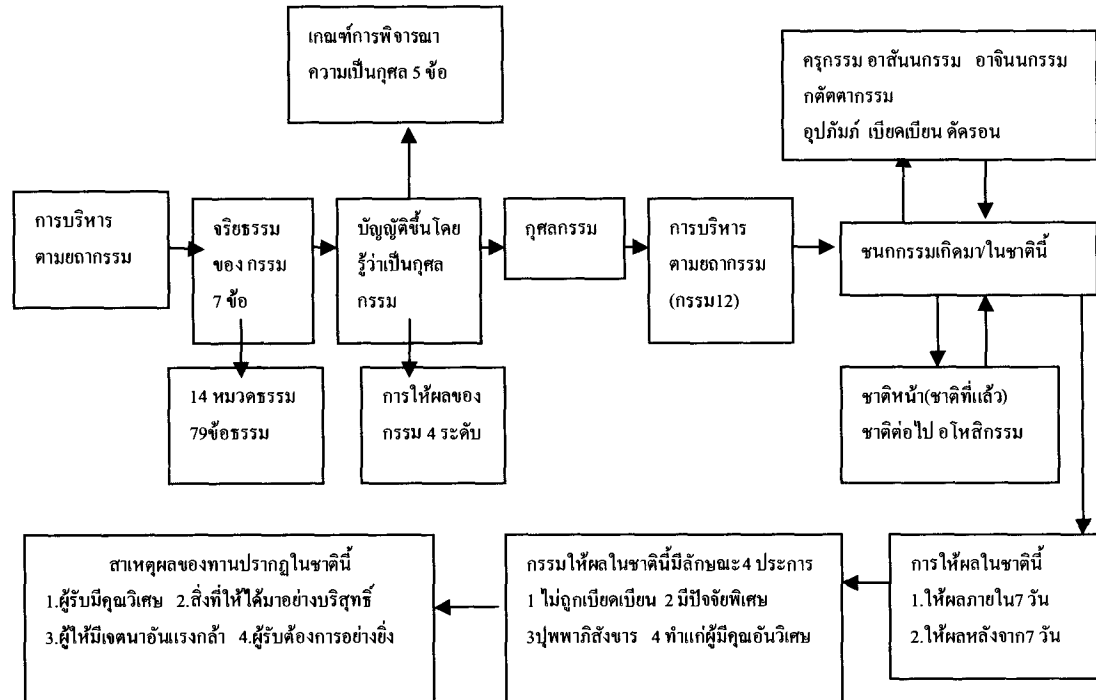
and Roskin คือพฤติกรรมการบริหารด้าน ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจ และการติดต่อสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไปในทางเดียวกันในระดับมากที่สุด คือได้ค่ามัธยฐาน(Md) ในระดับ5 และความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คือค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) มีค่า 0

อภิปรายผล

กรรมนั้นมีผลมาจากการกระทำที่เกิดทางกาย วาจา ใจ กุศลกรรม คือ การประกอบความดีทางกาย วาจา ใจ อกุศลกรรมคือการประพฤติชั่วทางกาย วาจา ใจ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของมนุษย์โลก คือ ต้องสำรวม กาย วาจา และทำใจให้เป็นกุศล ซึ่งเป็นไปตามพระไตรปิฎก การบริหารตามยถากรรม คือการนำเอาจริยธรรมของกรรม ที่พระพรหมคุณาภรณ์ให้ไว้ 7 ข้อ และในการวิจัยครั้งนี้ใช้หมวดกรรมมารับ 14 หมวด 79 ข้อ เพื่อให้เห็นแนวปฏิบัติเท่านั้น ไม่ได้ระบุเฉพาะตายตัวว่าต้องใช้หมวดกรรมเหล่านี้เสมอไป คือเมื่อกาล สถานที่ บุคคล สถานการณ์ เปลี่ยนไป วิญญูชนเห็นควรเพิ่มลดหมวดกรรมใดก็ได้ทั้งสิ้น เช่นผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์ ให้เพิ่มปธาน 4 เพื่อกำหนดคนชั่ว ส่งเสริมคนดีอย่างนี้เป็นต้น และเมื่อนำจริยธรรมทั้ง7ข้อ ซึ่งพิจารณาตามหลักกุศลกรรมทั้ง 5 ข้อก็สรุปได้ว่า เป็นการกระทำที่เป็นกุศลกรรม เมื่อนำกุศลกรรม ไปใส่ในกระบวนการของกรรม 12 ก็จะเกิดผล ตามกาล ตามหน้าที่ และตามลำดับ ตามแผนภูมิที่ 1 จะได้ผลดังนี้คือ กรรมตามลำดับได้แก่ คุรุกรรม อาสันนกรรม อาจินนกรรม กตัตตากรรม กรรมตามหน้าที่ อุปัมภกกรรม กรรมเบียดเบียน กรรมตัดรอน กรรมตามเวลาคือกรรมให้ผล ชาติหน้า ชาติต่อไป โสทิสกรรม ส่งผลให้เรา มาเกิดเป็นคนในชาตินี้ ตามปฏิสนธิภพ และให้เป็นไปตามนานาตามปวัตติกาล เมื่อชนกรรมนำเรามาเกิดเป็นคนแล้ว เราไม่ควรที่จะกัมน้ำกัมน้ำดื่มน้ำเสียวเดียว เราต้องสร้างกรรมใหม่ในชาตินี้ ให้ดีขึ้น และดีกว่ากรรมเดิมที่ส่งผลให้เราเกิด ในการที่เราได้เกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นกุศลอย่างยิ่ง ตามเกณฑ์ของมนุษย์นี้ คือมีศีล 5 กรรมบถ 10 ซึ่ง

เป็นการทำตามหลักกุศลกรรม มนุษย์โลกก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขแล้ว

แผนภูมิ ที่ 1

และถ้าเราทำตามทางที่ 5 คือมหากุศล 8 มนุษย์โลกก็จะมีความสุขเหมือนเทวดาทั้ง 6 ชั้น และถ้าทำทาน วิปัสสนา ก็จะได้สุขแบบชั้นพรหม และนิพพาน แต่ในทางตรงข้าม ถ้าเราทำตามหลักอกุศลกรรม 12 คือโลภะ 8 เราจะทุกข์เท่ากับเปรต อสุรกาย ถ้าเราทำโทสะ 2 เราจะทุกข์ร้อนเท่าสัตว์นรก ถ้าเราทำตามโมหะ 2 เราจะทุกข์เท่าสัตว์เดรัจฉานตามทางที่ 1-3 ที่กล่าวข้างต้น

การทำกรรมแล้วให้เกิดผลในชาตินี้ ตามหลักพุทธศาสนามี 2 อย่างคือ ทำแล้วเกิดผลภายใน 7 วัน และหลังจาก 7 วัน การทำกรรมที่จะให้ผลในชาตินี้มี 4 ลักษณะคือ 1) ไม่ถูกกรรมอื่นเบียดเบียน เช่น กตัตตากรรม กำลังจะประสบความสำเร็จเช่นจบโรงเรียนนายร้อย แต่ถูกรถชนตายเป็นต้นหรือในทางตรงข้าม สอบได้ คณะแพทย์ไม่มีทุนเรียนหมดโอกาสแล้วแต่มีผู้ใจบุญมาอุปถัมภ์จึงได้เรียนจนจบ อย่างนี้คือถูกกรรมเบียดเบียนทั้งทางที่ดีและไม่ดี 2) มีปัจจัยพิเศษ คือ สมบัติ 4 วิบัติ 4 กำลังพิเศษได้อุปการะจากปัจจัยเหล่านี้คือ คติสมบัติ ถึงพร้อมด้วยคติคือเกิดในภพภูมิ ถิ่น ประเทศที่เจริญเหมาะ

แก่กุล หรือดำเนินชีวิตในถิ่นที่อานวย ในทางวิบัติเช่นเกิดในประเทศที่มีสงคราม เกิดภัยพิบัติ ประชาชนขัดแย้งรุนแรงเป็นต้น อย่างนี้ไม่อานวยแก่การอยู่อาศัยทำกิจการ **อุปธิสมบัติ** ถึงพร้อมด้วยกาย รูปร่างสวยงาม หน้าตาดี น่ารัก สง่างาม น่านิยมเลื่อมใส สุขภาพแข็งแรง ทางวิบัติ ทพสภาพ มีโรคภัยแรง เป็นที่รังเกียจของสังคมเป็นต้น อย่างนี้ทำกิจการใดก็ลำบาก **กาลสมบัติ** ถึงพร้อมด้วยกาล คือเกิดในสมัยบ้านเมืองสงบสุข ผู้ปกครองดี ผู้คนมีศีลธรรม ยกย่องคนดี ไม่ส่งเสริมคนชั่ว ในทางวิบัติ สมัยบ้านเมืองเป็นเผด็จการ โกงกินคอร์ปชั่น ระบบเส้นสาย พรรคพวก คนดีไม่โกงถูกทำร้ายเป็นต้น **ปโยคสมบัติ** สมบัติแห่งการประกอบการ คือได้ทำงานตามที่ตนชอบ ตรงความสามารถ และทำเต็มที่เต็มกำลังความสามารถ ไม่เหน็ดเหนื่อย ครึ่ง ๆ กลาง ๆ ตามทางแห่งวิบัติ 3) ปลูกพืชสังขาร คือก่อนลงมือทำงานใดมีการปรองจืดให้เกิดความกล้า อดทนต่องานนั้นๆ คือสภาพเหมาะแก่ขจัดดวงที่ 1 ที่เรียกว่าอิทธิบาท 4 ทางแห่งความสำเร็จ คือมี ฉันทะ ความรักใคร่พอใจในสิ่งนั้น

วิริยะ ความพยายามในสิ่งนั้น จิตตะ ความจดจ่อ
ฝึกฝน เอาใจใส่ วิมังสา ความพิจารณาใคร่ครวญ
ง่าย ๆ คือ มีใจรัก พากเพียรทำ เอาใจฝึกฝน ใช้ปัญญา
สอบสวน 4) กระทำแก่ผู้มีคุณวิเศษ ในทางพุทธศาสนา
หมายถึงพระอรหันต์ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติ คือ
พระอรหันต์เป็นผู้ได้ฌานวิเศษ และการเพิ่งออกจาก
สมาบัติ การเข้าทำนิโรธสมาบัติครั้งหนึ่งโดยไม่ดื่ม
ไม่กินของมนุษย์โลกเราไม่ได้ไม่เกิน 7 วัน ถ้าเกินกว่านั้น
ต้องตาย เมื่อออกจากนิโรธสมาบัติร่างกายจึงต้องการ
อาหารอย่างอึง การถวายอาหารเป็นอาทิสมทานแก่พระ
อรหันต์นี้เท่ากับสืบทอดชีวิตของท่าน จึงมีคำมหาศาล
เท่ากับได้สร้างอรหันต์ องค์หนึ่ง จึงมีการกล่าวว่าผู้ที่
ถวายทานแก่อรหันต์ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติ จะ
ร่ำรวยภายใน 7 วัน และสาเหตุผลของท่านที่จะทำให้
ปรากฏในชาตินี้ประกอบด้วย 4 อย่างคือ 1) ผู้รับมีคุณ
วิเศษ 2) สิ่งของนั้นได้มาอย่างบริสุทธิ์ 3) ผู้ให้มีเจตนาอัน
แรงกล้า 4) ผู้รับมีความต้องการอย่างอึง เช่น สมมุติ
ทางโลกผู้มีคุณวิเศษถือเอาผู้มีเงินทองมากมาย เช่น
นายบิลเกต ของไมโครซอฟ และเรามีของวิเศษอย่างหนึ่ง
ซึ่งเป็นของที่ได้มาอย่างบริสุทธิ์ และเราต้องการจะให้ผู้ที่
ต้องการ และถ้านายบิลเกตไม่ได้รับของวิเศษนี้เขาต้อง
ตาย เขาจึงต้องการของวิเศษนี้อย่างยิ่งเพื่อสืบทอดชีวิต
เช่นเดียวกับพระอรหันต์ที่เพิ่งออกจากนิโรธสมาบัติ
ที่ร่างกายต้องการอาหารเพื่อสืบทอดชีวิต อย่างนี้ ถ้าเราให้
ของเขาไปเขาจะไม่ตาย เหตุนี้เขาก็บันดาลเงินทองให้เรา
รวยได้ภายใน 7 วันได้เช่นกัน

สรุปกระบวนการบริหารตามยถากรรม คือ
ปฏิบัติตามจริยธรรม 7 ข้อโดยใช้เกณฑ์ความเป็นกุศล
กรรม 5 ข้อ และการให้ผล 4 ระดับ กุศลกรรมเกิดผลตาม
กรรม 12 และการทำตามวิธีการทำกรรมให้เกิดผลในชาตินี้
ที่เรียกว่า ทิฏฐิธรรมเวทนิยกรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล ซึ่งเป็นไปตามกฎ
ธรรมดา ตามธรรมชาติ เหตุปัจจัยใดที่จะทำให้ท่าน

ประสบผลสำเร็จในฐานะที่เป็นผู้บริหารก็ต้องทำกรรม
หรือมีเจตนาสร้างเหตุปัจจัยนั้นขึ้น จริยธรรมของกรรมทั้ง
7 ข้อนี้เป็นแนวประพฤติปฏิบัติที่เป็นกลางๆ ผู้บริหาร
และคนในองค์กรที่มีพฤติกรรมบริหารตามจริยธรรม
ของกรรมทั้ง 7 ข้อนี้ งานก็จะประสบผลสำเร็จ คนใน
องค์กรมีความสุข เพราะทุกคนต่างทำกรรมที่เป็นกุศล
กรรมต่อกัน ส่วนการที่จะนำหมวดธรรมหรือข้อธรรมใด
มาขยายรับจริยธรรมทั้ง 7 ข้อนี้ก็อยู่ที่วิญญูชน ณ กาลสมัย
สถานที่ เหตุการณ์ บุคคล พิจารณาว่าสมควรจะใช้หมวด
ธรรมใด ข้อธรรมใด ย่อมใช้ได้ทั้งหมด เพราะหลักธรรม
ทั้งหมดนั้น ย่อมบัญญัติขึ้นตามหลักกุศลกรรม หลักธรรม
ไม่ว่าข้อใดล้วนสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มาจาก
สังขารเดียวกันและเป็นไปเพื่อจุดหมายสูงสุดเดียวกัน
คือ ดับกิเลส หหมดทุกข์ สู่สุขคือนิพพานเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสร้างเป็นทฤษฎี การ
บริหารตามยถากรรม เพราะในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด
ด้านเวลาอยู่มาก และผู้วิจัยต้องใช้เวลานานมากในการอ่าน
และวิเคราะห์การอ่าน เพื่อจะได้นำหลักทฤษฎีที่เป็น
หลักธรรมของพุทธองค์ไปใช้อ้างอิงในงานวิจัยได้ถูกต้อง
มากขึ้น

2. หลักกอธิธรรมนั้นเป็นความจริงแท้ ที่เราควร
เข้าไปศึกษาให้รู้อย่างจริงจัง เพราะอภิธรรมเป็นส่วนของ
ปัญญา ในไตรสิกขานั้น เราจึงต้องศึกษาให้ครบทั้ง สิล
สมาธิ และปัญญา ในพระไตรปิฎกนั้น พระวินัย ก็คือสิล
ใช้กำจัดกิเลสหายทางกาย วาจา พระสุตตันตก็คือ
สมาธิใช้กำจัดกิเลสกลางคือนิรวณ 5 และอภิธรรมก็คือ
ปัญญาใช้กำจัดกิเลสละเอียดคืออนุสัย เครื่องหมักคอง
ในใจ ถ้าการศึกษาด้านพุทธศาสนาขาดในส่วนที่ปัญญา
นี้แล้ว ก็จะทำให้เราหลงทาง การรักษาศีลก็จะเป็น
สิลพพตปามาส สมาธิก็จะมุ่งหวังแค่ทางสมณะเช่น
อภิญญามีฤทธิ์เดชเท่านั้นไม่สู่ทางสูงสุดคือวิปัสสนา
ที่เป็นทางสู่ พระนิพพานได้เลย สรุปทั้งพระไตรปิฎกคือ
ไม่ประมาท มีสติ ระลึกรู้ทันปัจจุบัน คือ รู้อรูป นาม เช่น
ดังสติไว้ที่ตา ภาวนาว่าเห็นหนอ เห็นเป็นรูป รู้เป็นนาม

เห็นหนอด้าจิตระลึกทันปัจจุบัน ดัดกิเลสได้ 7 ชาติ คือนรก เปรต อสุรกาย เดรัจฉาน มนุษย์ เทวดา พรหม และ มุ่งสู่นิพพาน ที่มีสอนในพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะฉะนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้ หลักอภิธรรมเข้าอธิบายให้ มาก เพราะอภิธรรมนั้น อธิบายเรื่องมนุษย์ ตั้งแต่เรื่อง ตนเอง เช่นสุขภาพจิต คุณภาพชีวิต เบียดตนเองหรือ คนอื่นหรือไม่ สังคม อำนาจประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น และ ส่วนรวม สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ร่วมกันทำแล้ว ย้อนกลับมา ตัวเราเช่นภาวะโลกร้อนเป็นต้น เหล่านี้จึงจะทำให้เราเห็น ความจริงแท้ตามธรรมชาติได้อย่างรอบด้าน ครบทุกบริบท ตามสภาพแห่งมนุษย์

เอกสารอ้างอิง

- การศาสนา, กรม. 2525. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : การศาสนา
- พระธรรมปิฎก, พจนานุกรมฉบับประมวลธรรม, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2538.
-, พุทธธรรม, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, มโนรณปรีดี อรรถกถาอังกฤษไตรนิภาย ดิถีนิบาต เล่ม1 ภาค3 , กรุงเทพฯ : เฉลิมชาญการพิมพ์, 2525.
- สุรางค์ จันทวานิช, การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2535.
- Stuart - Kotze, R. and R. Roskin. 1983. Success to Managerial Achievement. Virginia: Prentice - Hall company.

